

Πρόγραμμα ΠΕΑΑ «Με λένε Αμαδρυάδα»

1^ο Νηπιαγωγείο Μελισσίων

Τμήμα 1

Νηπιαγωγός: Αλεξάνδρα Κοσκολού

Σύντομη παρουσίαση

Αφορμή για το σχεδιασμό του προγράμματος αποτέλεσε το άρθρο της Σκαναβή (2010), « Στα Δέντρα Κατοικούσαν οι Μυθικές Δρυάδες», όπου δίνεται έμφαση στη σημασία που έχει για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων «... μια αλλαγή θέασης, από την ανθρωποκεντρική άποψη αντιμετώπισης του κόσμου, προς μια βιοκεντρική» και στο ρόλο της εκπαίδευσης ως κρίσιμου παράγοντα για την αλλαγή αυτή.

Στο πρόγραμμα, η Αμαδρυάδα επισκέπτεται την τάξη μας με τη μορφή μιας κούκλας.

Αμαδρυάδες, σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, ήταν οι ψυχές των φυτών, νύμφες των δέντρων, οι οποίες ζούσαν όσο και αυτά, συνδέοντας τη μοίρα τους με τη δική τους.

Στο πρόγραμμα, «Με λένε Αμαδρυάδα» μια κούκλα πραγματοποίησε μια σειρά επισκέψεων/συναντήσεων με τη μαθητική ομάδα αρχικά εκτός (αυλή σχολείου, παρκάκι, δάσος,) και στη συνέχεια εντός της τάξης και αφού μοιράστηκε με τα παιδιά θεμελιώδεις γνώσεις σχετικά με το δασικό οικοσύστημα συζήτησε μαζί τους θέματα σχετικά με την προστασία των δασών (κοπή των δέντρων και την αποψίλωση των δασών, ρύπανσή τους από απορρίμματα, προστασία της ζωής και της βιοποικιλότητας, ξηρασία και κλιματική αλλαγή καθώς και την απειλή από τις πυρκαγιές).

Βοήθησε τα παιδιά να αναζητήσουν πληροφορίες,, να παρατηρήσουν, να κάνουν υποθέσεις και να διατυπώσουν προτάσεις και πιθανές λύσεις στα προβλήματα αυτά, αναλαμβάνοντας δράσεις.

Με λένε Αμαδρυάδα

Σκοπός του προγράμματος

- Να αναπτυχθεί ο περιβαλλοντικός εγγραμματισμός των νηπίων και να καλλιεργηθούν φιλοπεριβαλλοντικές συμπεριφορές και στάσεις.

Στόχοι

Τα νήπια να.....

- Προσεγγίσουν θεμελιώδεις γνώσεις για το δάσος και τα δασικά οικοσυστήματα
- Κατανοήσουν ότι η ισορροπία ενός δασικού οικοσυστήματος επηρεάζεται και από πολλές ανθρώπινες συμπεριφορές, ορισμένες από τις οποίες αποτελούν και καθημερινές μας συνήθειες.
- Αναπτύξουν ενδιαφέρον και ενσυναίσθηση για τη ζωή στο δάσος.
- Να γνωρίσουν ορισμένες απειλές για τα δάση.
- Να προτείνουν λύσεις και να αναλάβουν δράσεις.

Έναρξη προγράμματος

- Στην επίσκεψή μας στο γειτονικό πάρκο «συναντήσαμε» μια κούκλα anima, μία Αμαδρυάδα, η οποία ξεδίπλωσε την προσωπικότητά της σταδιακά στα νήπια και καθιέρωσε συχνές επισκέψεις στην τάξη μας με στόχο, αξιοποιούμενη ως διάμεσος, να συζητήσουμε για τον κύκλο ζωής των φυτών, για τη ζωή στα δάση, για τις απειλές που αντιμετωπίζουν τα δάση, για το φαινόμενο της αύξησης της έντασης του φαινομένου του θερμοκηπίου, για τον εθελοντισμό.

Δραστηριότητες ...

- Η anima μας ξεναγεί στο πάρκο και παίζει μαζί μας.
- Η anima επισκέπτεται το σχολείο μας και μας μαθαίνει να παρατηρούμε τη φύση γύρω μας, μοιράζοντάς μας όργανα παρατήρησης.
- Μας συστήνει τα δέντρα «φίλους» της και θυμόμαστε μαζί της μύθους για άλλες Αμαδρυάδες όπως της Αμυγδαλιάς, της Δάφνης, της Τριανταφυλλιάς και του Κυπάρισσου.
- Προσκαλεί την Αμαδρυάδα της Μουριάς να μας αφήσει να δοκιμάσουμε τους καρπούς της.

Αν γνώριζα μια Αμαδρυάδα...

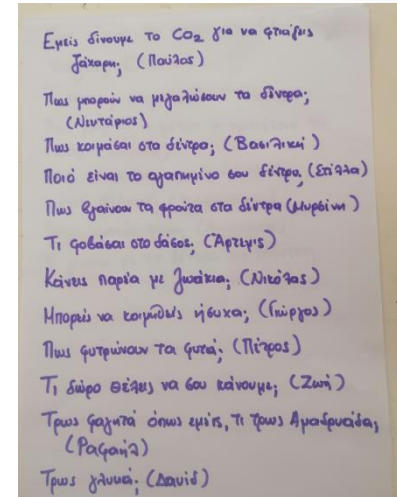

Δραστηριότητες

- Γινόμαστε δημοσιογράφοι και κάνουμε στην anima ερωτήσεις. Απαντώντας σε αυτές η anima α) δομεί την προσωπικότητά της (εμψύχωση) και β) παρουσιάζει το δάσος ως οικοσύστημα, τις βασικότερες λειτουργίες του και τις σημαντικές απειλές που αντιμετωπίζει (επεξεργασία θεματικής ενότητας).
- Η συνέντευξη γίνεται «ψηφιακό βιβλίο» που μοιράζεται στα νήπια.
- Η anima έρχεται στην τάξη μας και αφού μας αφηγηθεί σύντομα περιστατικά από τη ζωή της στο δάσος ζητά από τα παιδιά να προτείνουν λύσεις για να τη βοηθήσουν (απορρίμματα στο δάσος, απρόσεκτοι επισκέπτες που προκαλούν ηχορύπανση – περπατούν εκτός μονοπατιών και απειλούν τη βιοποικιλότητα, κυνηγοί, κοπή δέντρων, φωτιά).

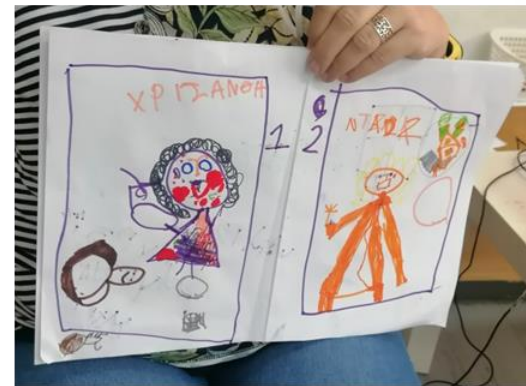
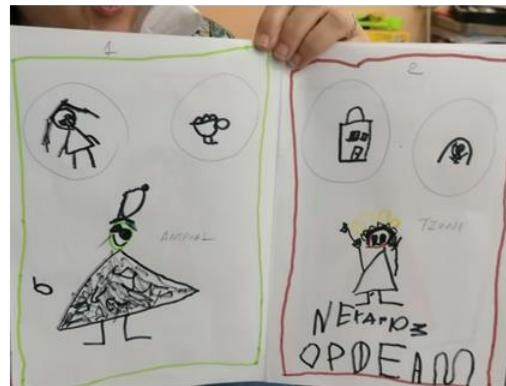
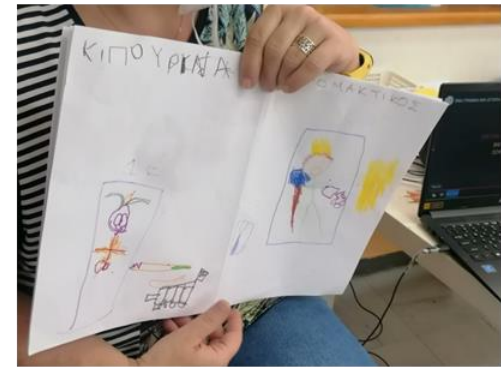

Δραστηριότητες

- Με αφορμή την ερώτηση που διατύπωσαν τα παιδιά αν η anima είναι ζωντανή, συζητάμε πως μία κούκλα μπορεί να «αποκτήσει ζωή».
- Τα παιδιά απαντούν πως πρέπει να κουνιέται, μα μιλάει, να έχει όνομα κτλ. Εργαζόμαστε σε ζευγάρια και δημιουργούμε φανταστικούς ήρωες, βασιζόμενοι σε μια γενικόλογη περιγραφή: « Είναι ένα πρόσωπο που δεν είναι παιδί, ζει στο...., του αρέσει πολύ να...., φοβάται όταν..... , θέλει να πάει....., έχει κάποιο φίλο που...» και τους παρουσιάζουμε.

Δραστηριότητες

- Η anima Αμαδρυάδα επισκέπτεται για μια ακόμη φορά την τάξη μας για να ζητήσει τη βοήθειά μας. Μας λέει ότι η γιαγιά της η Λεύκα αυτόν τον καιρό είναι απασχολημένη και δεν της λέει το βράδυ το αγαπημένο της παραμύθι για να αποκοιμηθεί. Τα παιδιά προθυμοποιούνται να της γράψουν τα ίδια ένα παραμύθι.
- Στην ολομέλεια, με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών δημιουργείται το παραμύθι «Το χαρούμενο δάσος».

Η ιστορία που δημιουργήσαμε μεταγράφηκε στον υπολογιστή με μεγάλη γραμματοσειρά για να είναι «φιλική» προς τα παιδιά που επιχειρούν να διαβάσουν μόνα τους και μοιράστηκε ως έντυπο στα νήπια. Τα παιδιά, εικονογράφησαν το δικό τους έντυπο.

Το παραμύθι μας...

Το χαρούμενο δάσος

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένα χαρούμενο δάσος.

Είχε λεύκες, πεύκα, πλατάνια και ελιές. Πάνω στα δέντρα ζούσαν Αμαδρυάδες και ανάμεσα στα δέντρα ζούσαν ελάφια, λαγοί, φίδια και άλλα ερπετά, πεταλούδες, χελώνες, λύκοι, κουκουβάγιες, αλεπούδες, αρκούδες, σκιουράκια, πασχαλίτσες και αράχνες.

Ζούσαν όλοι χαρούμενοι στο δάσος γιατί δεν φοβόταν τη φωτιά. Γύρω, γύρω υπήρχαν δασοφύλακες, πυροσβέστες και εθελοντές και δεν άφηναν κανένα να ανάψει φωτιά.

Μια μέρα όμως, κάτι κατασκηνωτές τρύπωσαν κρυφά στο δάσος και πριν τους καταλάβουν άναψαν φωτιά στο δάσος για να ψήσουν.

Μετά, του άνοιξαν το στόμα και αφού πήραν δέκα τόνους νερό από τη λίμνη σε γιγάντιους κουβάδες το έριξαν στην κοιλιά του για να μην μπορεί να βγάλει άλλες φλόγες από την ανάσα του.

Μα φύσηξε αέρας δυνατός που πήρε τις σπίθες της φωτιάς και τις σκόρπισε παντού, στα κλαδιά, στα δέντρα, στα λουλούδια και στα χόρτα.

Οι σπίθες έγιναν τότε πυρκαγιά με δυνατές φλόγες σαν ένας κόκκινος δράκος με χρυσά λέπια που έλαμπαν στην κοιλιά του και έτρωγε τα δέντρα ένα – ένα. Είχε μπλε μάτια και κόκκινα φτερά και μια μεγάλη ουρά σαν τεράστιος δεινόσαυρος T-Rex.

Ποιος θα σώσει το δάσος;

Τα ζωάκια έτρεχαν για να σωθούν και φώναζαν «βοήθεια». Ευτυχώς, οι σούπερ ήρωες που ήταν εθελοντές άκουσαν τις φωνές τους και έτρεξαν να τα σώσουν.

Με τις σούπερ δυνάμεις τους άρχισαν να πολεμούν το δράκο της φωτιάς. Στην αρχή τον άρπαξαν και τον τύλιξαν σε έναν ιστό για να μην ξεφύγει.

Μια άλλη ομάδα σούπερ ήρωες ρούφηξε νερό από τη θάλασσα και την έριξε απάνω στον δράκο.

Ο δράκος δεν μπορούσε πια να ανασάνει και έσβησε σιγά, σιγά βγάζοντας καπνό από το στόμα του.

Ζήτω! Φώναξαν όλοι και άρχισαν το χορό με γέλια και τραγούδια. Έτσι, έζησαν αυτοί και πάλι καλά, εμείς καλύτερα και ο δράκος εξαφανίστηκε για πάντα!

Α, και μην ξεχνάτε, στο χαρούμενο δάσος οι εθελοντές, οι πυροσβέστες και οι δασοφύλακες έβαλαν παντού πινακίδες που έγραφαν....

Δραστηριότητες

- Συζητάμε στην ολομέλεια πως θα μπορούσαμε να ζωντανέψουμε την ιστορία (να δημιουργήσουμε κούκλες, να παίξουμε μουσική).
- Οργανώνουμε εκδήλωση προκειμένου να συμμετέχουν τα παιδιά με τους γονείς τους σε εργαστήριο κατασκευής κούκλας. Σε συνέχεια του προηγούμενου Εργαστηρίου Δεξιοτήτων, συγκεντρώνουμε ανακυκλώσιμο υλικό που θα χρησιμοποιηθεί για τις κατασκευές.

Το εργαστήριο

- Γίνεται μια σύντομη παρουσίαση του προγράμματος και των στόχων μας.
- Πραγματοποιείται μια πρώτη ανάγνωση της ιστορίας «Το χαρούμενο δάσος».
- Τα νήπια δημιουργούν μικρές ομάδες ή ζευγάρια με κάποιον ή κάποιους με τους συμμετέχοντες γονείς,
- Σκέφτονται και αποφασίζουν ποιο πρόσωπο της ιστορίας θα ήθελαν να εμψυχώσουν. Το ζωγραφίζουν όπως το φαντάζονται.
- Δημιουργούν κούκλες, βασισμένα στο σχέδιό τους.
- Παρουσιάζουν το έργο τους.
- Πραγματοποιείται δραματοποιημένη αφήγηση της ιστορίας στη διάρκεια της οποίας τα παιδιά χρησιμοποιούν τις κούκλες τους για να συμμετέχουν στο δρώμενο.
- Οι συμμετέχοντες ενήλικοι συμμετέχουν και αυτοί, ως δέντρα του δάσους.

Μια Συνέντευξη...

<https://www.flipbookpdf.net/web/site/56eefce31ba53cd0e2ec217dc65daacafa b94207202206.pdf.html#page/12>

Από τα χρόνια της αρχαιότητας, οι άνθρωποι πίστευαν ότι τα δέντρα έχουν «ψυχή» γιατί τα κατοικούσαν οι νύμφες του δάσους που ονομάζονταν Αμαδρυάδες.

Για το λόγο αυτό, υπήρχαν νόμοι που απαγόρευαν την αλόγιστη κοπή των δέντρων ενώ ορισμένα δέντρα τα θεωρούσαν «Ιερά».

Πολλοί μύθοι της αρχαιότητας, συνδέουν δέντρα και φυτά με πρόσωπα, όπως ο μύθος της Αμυγδαλιάς, του Κυπάρισσου, της Δάφνης και της Τριανταφυλλιάς.

Στην Ήπειρο, υπάρχει μια λαϊκή αφήγηση που λέει ότι αν κάποιος οδοιπόρος βρεθεί μόνος στο δάσος προστατεύεται από τις Νύμφες που το κατοικούν.

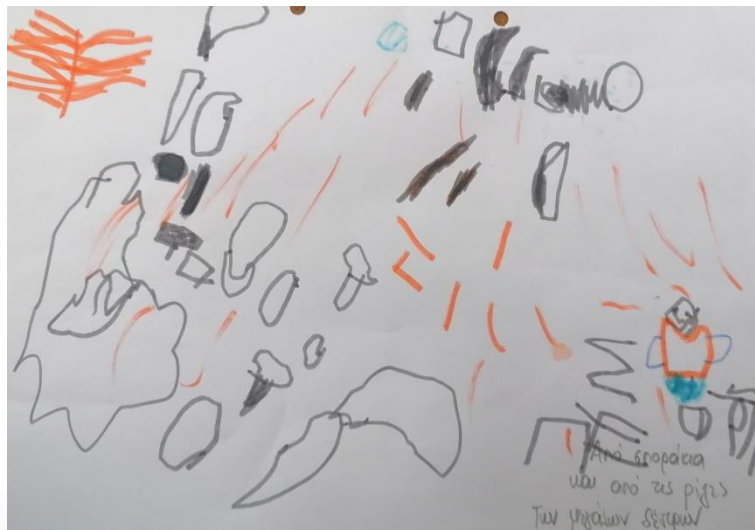
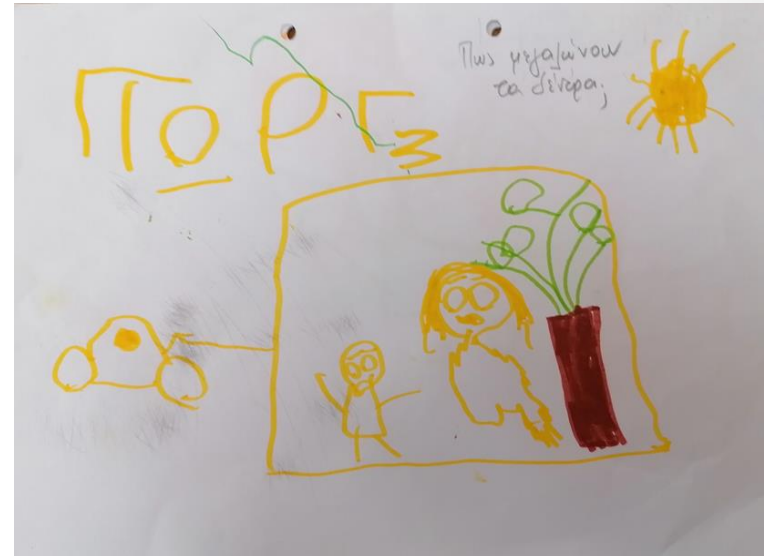
Αν όμως κάποιος άνθρωπος κόψει απερίσκεπτα ένα γέρικο δέντρο, τότε, η Νύμφη που χάνει το σπίτι της περιπλανιέται στο δάσος και επιδιώκει να τιμωρήσει τον φταίχτη.

Μια Αμαδρυάδα που κατοικεί σε μια νεαρή Λεύκα συναντήσαμε κατά την επίσκεψή μας στο πάρκο και έγινε για λίγο φίλη μας. Έπαιξε μαζί μας παιχνίδια, μας σύστησε στους φίλους της και επισκέφτηκε την τάξη μας.

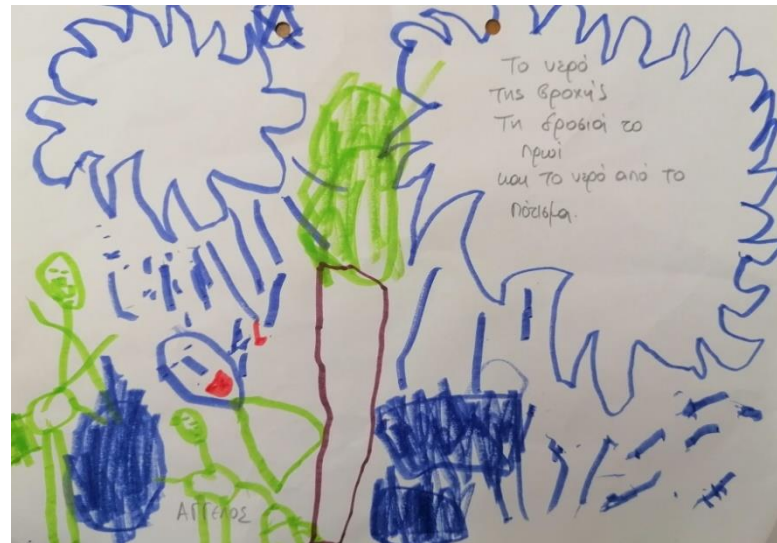
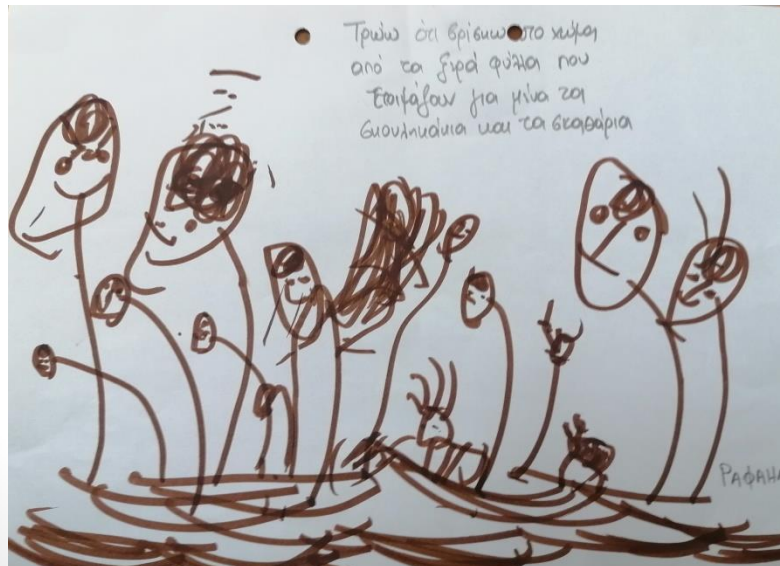
Θελήσαμε να μάθουμε περισσότερα για εκείνη και έτσι, γίναμε «δημοσιογράφοι» και πήραμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη.

Κρατήσαμε στη μνήμη μας όσα μας είπε, και τα ζωγραφίσαμε,

Πες μας Αμαδρυάδα...

Πες μας Αμαδρυάδα...

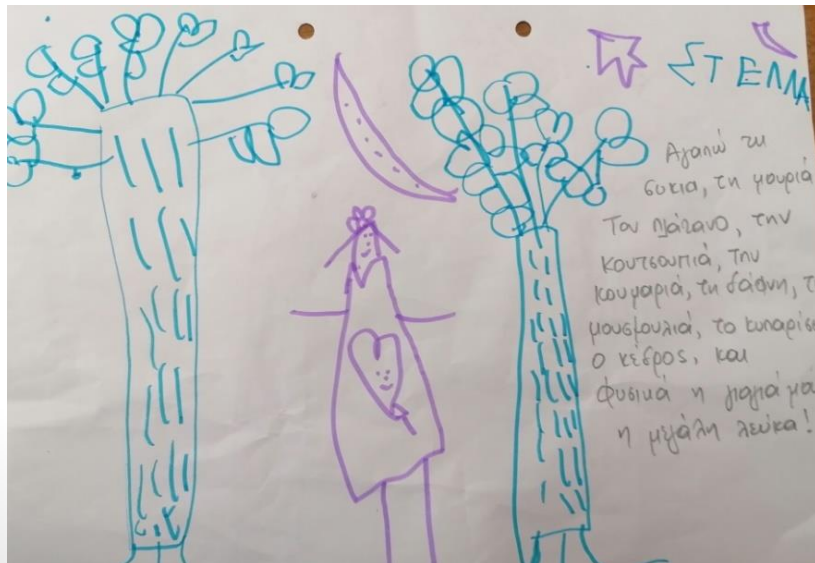
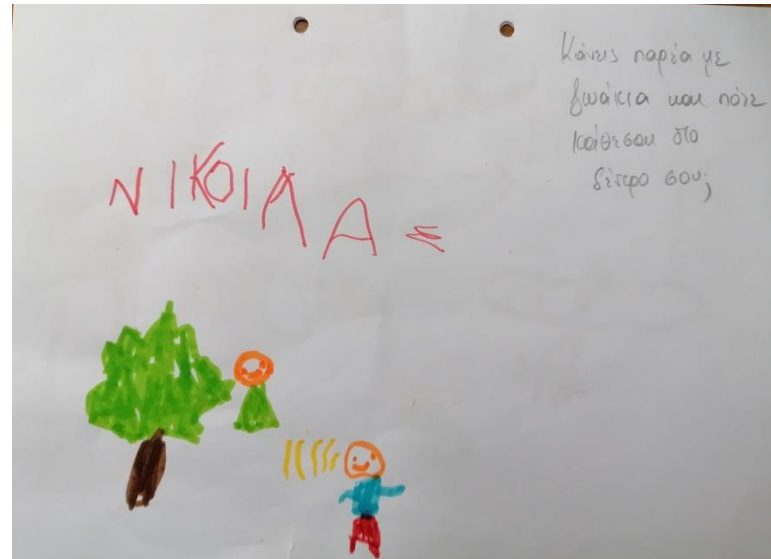
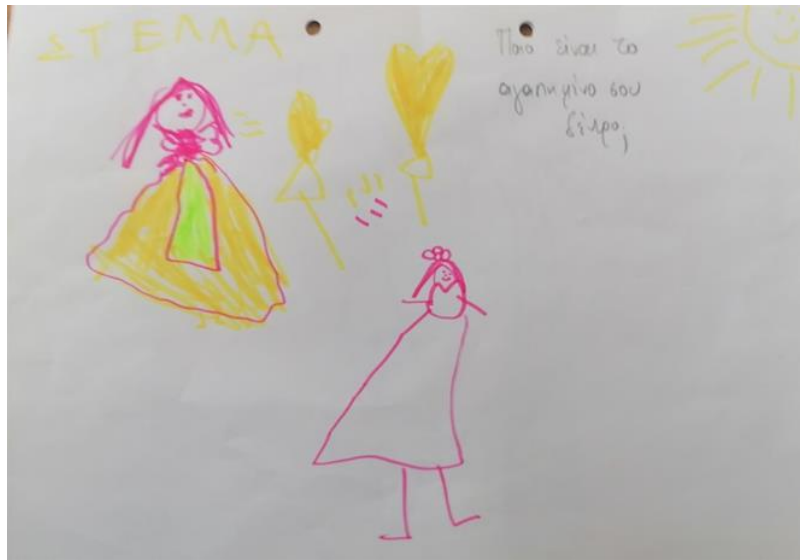
Πες μας Αμαδρυάδα...

Πες μας Αμαδρυάδα...

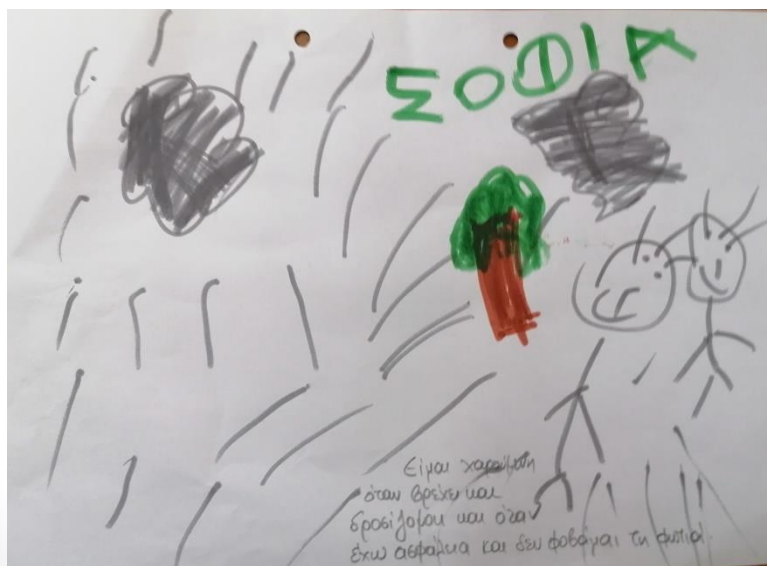
Πες μας Αμαδρυάδα...

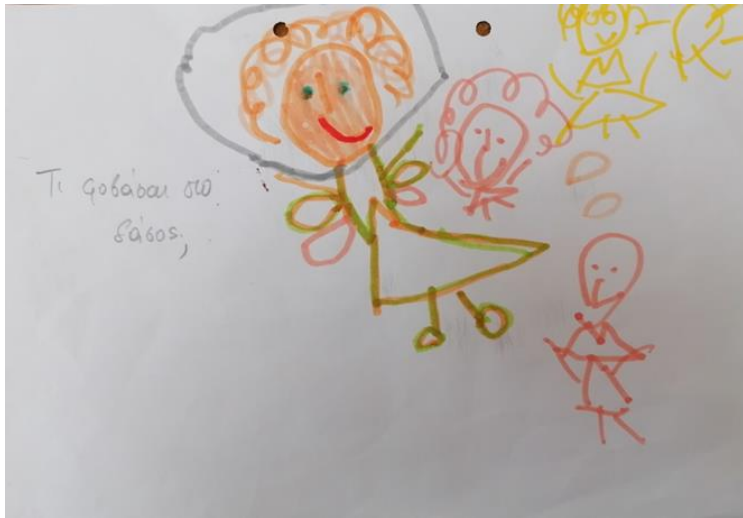
Πες μας Αμαδρυάδα...

Πες μας Αμαδρυάδα...

Πες μας Αμαδρυάδα...

Σε ευχαριστούμε!